

SERİ
SERIES
SERIE A
SÉRIE

CİLT
VOLUME
BAND 28
TOME

SAYI
NUMBER
HEFT 1
FASCICULE
1978

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
DERGİSİ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL
ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL

REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

SAYIN HOCAMIZ PROF. DR. ADNAN BERKEL'İN BİLİM YAŞAMI VE ESERLERİ

Prof. Dr. Yılmaz BOZKURT¹

Başarı ile sürdürdüğü bilim yaşamının 51. yılını doldurmuş olan hocamız Prof. Dr. Adnan Berkel Üniversiteler Kanununun gereği olarak 13 Temmuz 1978 günü emeklilik nedeni ile Fakültemizden ve Kürsümüz Başkanlığından ayrılmış bulunmaktadır. Ancak bu ayrılışa kadar görevini sağlıklı bir şekilde yürütmesi en büyük sevinçlerimizdir.

Hocamız Kürsümüzün kurucusu olup Ağaç Teknolojisi ve Orman Ürünlerinden Faydalanma gibi çok geniş bir alanda memleketimizin tek temsilcisi olma niteliğini yıllarca muhafaza etmiş ve edecektir. Hocamızın yayınladığı kitap ve makaleler incelendiğinde de görüleceği üzere, çalışkanlığı, konulara hâkimiyeti ile birlikte her olay karşısında gösterdiği dikkat ve titizliğini burada ayrıca belirtmek yararlı olacaktır.

Muhterem hocamız Prof. Dr. Adnan Berkel'in Fakültemiz ve Kürsümüzdeki diğer faaliyetleri ve yayınları aşağıda özgeçmişinde kısımında açıklanacağı için burada kendisinin özellikleri bakımından daha fazla bilgi vermeğe gerek bulunmamaktadır. Ancak 70. doğum yılı ile meslek hayatı, Fakülte ve Kürsümüzde 50 yılı aşkın hizmetleri için kendim ve Kürsü personelim adına şükran duygularımızı tekrarlar, bundan sonraki yaşamında sağlık ve mutluluk dolu nice yıllar dilerim.

Prof. Dr. Adnan Berkel babasının maden işletmesinde Müdür olarak görevli bulunduğu sırada 1908 yılında Ergani Madeni'nde doğmuştur. Babası Rodoslu Müderisoğulları'ndan Halil Rifat Bey, annesi Vidin'li Serçeşmebeyler ailesinden Hatice Meliha hanımdır. Bu ailenin dört evlâdından birisidir. Evli ve bir çocuk babasıdır. İstanbul'da ilk ve orta okul ile lisede tahsilden sonra açılan sınavda başarı kazanarak o zamanki Yüksek Orman Mektebi olan Orman Mektebi Âlisi'ne girmiş, bu müessesede ormancılık tahsilini 1927 yılında tamamlayarak «Pekiye» derece ile diploma almıştır. Bir süre orman fen memurluğu ve Orman mektebi Âlisinde Asistanlık görevlerinde bulunduktan sonra, meslekte gösterdiği başarı üzerine 5.1.1929 tarihinde ormancılık tahsili ve ihtisaslaşmak üzere Almanya'ya gönderilmiştir. Münih Üniversitesi Devlet İlimleri Fakültesi Ormancılık Bölümünde Ormancılık Lisans öğrenimini bitirerek mezuniyet diplomasını aldıktan sonra, aynı Üniversitede Prof. Dr. V. Schüpfer yanında çalışarak «Untersuchungen über Fragen der Ertragsregelung in der Waldungen der Türkei» konulu Doktora tezini ve Doktora sınavlarını başarı ile ta-

¹ I.O. Orman Fakültesi Orman Ürünlerinden Faydalanma Kürsüsü, İstanbul.

mamlayarak Dr. oec. publ. ünvanını kazanmıştır. Almanya'da öğrenimini sona erdirdikten sonra 18.8.1935 tarihinde yurda dönmüş ve 1.12.1935 tarihinde Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne Başasistan olarak atanmıştır. Görülen ihtiyaç üzerine askerlik görevine başlamadan evvel kısa bir süre bu Enstitüde Kültür Teknik Profesörü Prof. Dr. Öhler'in yanında çalışarak ders ve tatbikatlarda kendisine yardımcı olmuş, daha sonra, 1.5.1936 - 31.10.1937 tarihleri arasında askerlik görevini yapmıştır. 28.10.1937 tarihinde Yüksek Ziraat Enstitüsü Orman Fakültesi Orman Mahsullerini Kıymetlendirme Enstitüsü'ne Başasistan olarak atanmış olup burada Almanya'nın Hannoverisch - Münden Yüksek Orman Okulu Profesörlerinden olan ve üç yıllık bir anlaşma ile Enstitü Müdürlüğüne getirilmiş bulunan Prof. Dr. Mayer - Wegelin ile birlikte çalışarak o zaman «Orman İntifa» adı altında okutulan Orman Mahsullerinden Faydalanma dersleri, tatbikat, ekskürsiyon ve kuruluştaki kendisine yardımcı olmuştur. O tarihlerde Alman Profesörler getirilerek müessesenin Fakülte halinde Enstitüleri ile birlikte yeniden kurulması ele alınmış olduğundan ve Prof. Dr. Mayer - Wegelin'e Enstitü Müdürlüğü ile beraber aynı zamanda Fakültenin Dekanlığı görevi de verilmiş olduğundan idari işler çok zaman almakta idi. Diğer taraftan eleman yetersizliği nedeni ile Dr. Adnan Berkel branşı olmadığı halde diğer Alman Profesörlerden bazılarının derslerinin Türkçeye çevrilmesi ile de görevlendirilerek çok yoğun çalışmak zorunda kalmıştır. Başkaca Enstitüde görevli bulunan ve Yüksek Orman Mektebi zamanında Müderrislik yapmış olan Dr. Tevfik Âli Çınar tarafından Hışep sanayii, Hışep ticareti ve Avcılık dersleri de verilmekteydi. 1937 - 1940 yılları arasında adı geçen Alman Profesörler tarafından okutulan Orman Mahsullerinden Faydalanma dersi aynı zamanda çok kısa bir şekilde Ormanlık İş Bilgisi'ni de kapsamaktaydı. Dersin bölümlerine ait notlar rota halinde teksir edilmiş olup ayrıca, Orman ağaçların odunlarının tanımı ve kesim aletleri bakım tatbikatı ile program gereğince İstanbul ve çevresindeki ağaç işleyen endüstri dallarında öğrencilere günlük tatbikatlar yaptırılmıştır. Dr. Adnan Berkel bu süre içinde Doçentlik tezi olarak seçilen «Doğu kayını (Fagus orientalis Lipsky) nin teknolojik vasıfları ve kullanım yerleri hakkında araştırmalar» konulu çalışmasını tamamlayarak ve Doçentlik sınavını başarı ile vererek Orman Ürünlerinden Faydalanma, Ağaç teknolojisi ve Ormanlık İş Bilgisi bilim dallarında «Venia legendi» almış ve 29.6.1940 tarihinde Doçentliğe yükseltilmiştir. Bu devre içinde Orman Mahsullerini Kıymetlendirme Enstitüsünde ödeneğin ve eski binada Enstitüye ayrılan yerin yetersiz olması nedeni ile laboratuvarların kurulmasına geçilememiş, ancak Orman ağaçları odunlarının tanımına ait tatbikat için öğrenci koleksiyonları tedarik edilerek bir kısım ders malzemesi hazırlanmış ve kesim aletleri bakım tatbikatı için bir tatbikat salonu düzenlenmiştir.

Sözleşmesinin sona ermesi üzerine Prof. Dr. Mayer - Wegelin 23.5.1940 tarihinde memleketine dönmüş olup, bu tarihten itibaren Enstitünün ders, tatbikat ve araştırma işleri Doç. Dr. Adnan Berkel tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Kendisi Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Senatosu kararı ile 20.12.1945 tarihinde Profesörlüğe yükseltilmiştir. 1945 yılında Dr. Tevfik Âli Çınar'ın da Fakülteden ayrılmasından sonra dersler yeniden ele alınarak aşağıdaki disiplinlere yer verilmiştir.

1. Orman Mahsullerinden Faydalanma I

— Ağaç Teknolojisi

— Odunun kullanım yerleri

(Orman ağaçları odunlarının tanımı, tatbikatı)

2. Orman Mahsullerinden Faydalanma II

- Ana ürün ve yan ürünlerin değerlendirilmesi
- Kereste Endüstrisi

3. Ormancılık İş Bilgisi

(İş Bilgisi tatbikatı)

4. Av bilgisi

Enstitüde Av bilgisi dersi 1945 yılından 1950 yılına kadar Orman Entomolojisi ve Koruma Enstitüsü tarafından, 1950 yılından itibaren ise o zaman Doçent olan Prof. Dr. Savni Huş tarafından verilmeye başlanmıştır.

Orman Fakültesinin 1948 yılında İstanbul Üniversitesine katılmasından sonra Senato'nun 13.6.1949 günkü kararı ile «Orman Mahsullerini Değerlendirme Enstitüsü»ne «Orman Mahsullerini Değerlendirme Enstitü ve Kürsüsü» adı verildi ve yönetime Prof. Dr. Adnan Berkel memur edilmiştir. Daha sonra ise, 115 sayılı kanun ile Enstitü ve Kürsü «Orman Mahsullerini Değerlendirme Kürsüsü» adını aldı. Son olarak 1978 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Fakülte Kurulunca kürsüye «Orman Ürünlerinden Faydalanma Kürsüsü» adı verilmiştir. Adnan Berkel 1940 yılından itibaren Orman Mahsullerinden Faydalanma ve Ormancılık İş Bilgisi derslerini sürekli olarak okutmuş, tatbikat ve ekskürsionları yönetmiştir. Kürsüde çalışma arkadaşları da Doçentliğe yükseltildikten sonra derslerin okutulmasında kendisine yardımcı olmuşlardır. Kürsünün Lâboratuvarlarının kurulmasında çalışma arkadaşları ile birlikte büyük çaba harcamış, eski kürsüler binasında yer olanaklarının ve ödeneğin yeterli bulunmaması nedeni ile ancak başlangıç mahiyetinde olmak üzere basit bir «Mekanik ağaç teknolojisi» ile «Odun anatomisi» Lâboratuvarı kurulabilmiştir. 1966 yılında kürsülerin ihtiyaçlarına göre daha evvel planlanarak AID Amerikan yardım teşkilatı tarafından yaptırılan yeni kürsüler binasındaki kanadı ve özel olarak yapılmış Orman Ürünleri Araştırma Lâboratuvarları kısmına yerleşmesinden sonra yer ve ödenek bakımlarından daha geniş imkanlara kavuşmuş ve böylece modern laboratuvarların kurulması işine hız verilmiştir. Halen «Odun anatomisi», «Fiziksel ve mekanik ağaç teknolojisi», «Ağaç malzeme emprenye», «Ağaç malzeme kurutma», «Ormancılık İş bilgisi» laboratuvarları ile «Kesim aletleri tatbikat salonu», «Dünya ağaçları odun numuneleri koleksiyon salonu», «Ağaç numeleri hazırlama atelyesi», «Orman ürünlerini teşhir salonu (müze)» kurulmuş durumdadır. Fakültemizde gelecekte açılması kararlaştırılmış olan «Orman Ürünleri Endüstri Mühendisliği Bölümü» öğretim ve eğitiminde ve ayrıca araştırmaların yapılmasında gerekli olan «Kontrplâk ve Yonga levhaları Pilot tesisi» ile «Tatbikat ve Araştırma Hızarı» binaları yaptırılmış ve bu tesisler içinde yer alacak olan makinelerin önemli bir kısmı sağlanmış bulunmaktadır.

Prof. Dr. Adnan Berkel 1954 yılında 3 ay süre ile Almanya'da (Bundesforschungsanstalt für Forst-und Holzwirtschaft) müessesinin mekanik Ağaç Teknolojisi Lâboratuvarında, 5 ay süre ile İngiltere'de Orman Ürünleri Araştırma Lâboratuvarı (Forest Products Research Laboratory, Princes Risborough) da, 3 ay süre ile İngiltere'de Oxford Üniversitesi Ormancılık Enstitüsü (Imperial Forestry Institute) da Odun anatomisi Lâboratuvarında, 1958 yılında Amerika Birleşik Devletleri yardım teşkilatı ICA'nın davetlisi olarak 4 ay süre ile Orman Ürünleri Lâboratuvarı, Ma-

dison (Forest Products Laboratory) de ve Syracuse Devlet Üniversitesi Ormançılık Koleji Hugh P. Baker Orman Ürünleri Araştırma Laboratuvarında, 1966 yılında 6 ay süre ile Avusturya'da Ağaç Malzeme Araştırma Enstitüsü (Holzforschungsinstitut)nde Mekanik ağaç teknolojisi alanında çalışmalarda bulunmuş ve bu memleketlerde ağaç işleyen çeşitli endüstrilerde de incelemeler yapmıştır. Başkaca, kendi bilim dalına ait kongrelere katılmış ve bunların bir kısmında tebliğler vermiştir. Akademik çalışma hayatı içinde Dekanlık, Senatörlük ve Yönetim Kurulu üyeliği görevlerinde bulunmuştur. Her zaman işini titizlikle benimsemiş ve sevmiştir. Orman Fakültesinin kuruluşunda emeği geçen kişiler arasında yer almış, uzun yıllar yönettiği Kürsüsünün gelişmesi için bütün gücü ile çalışmıştır. Kürsü mensuplarının yetişmesinde daima yardımcı olmuş, 6 meslektaşının Doktora tezini yönetmiş ve çok sayıda Doktora, Doçentlik ve Profesörlük jürilerine katılmıştır. 1958 - 1959 yıllarında Dekanlığı sırasında Orman Fakültesinin yer darlığı ve yeni binalara olan ihtiyacını göz önünde tutarak Amerikan yardım teşkilatı, o zamanki ICA ile temas kurularak hazırlanan ayrıntılı gelişme raporuna göre bu müessese ile anlaşmaya varılmış ve yeni kürsüler binası, dershaneler binası ile yurt binasının yaptırılması kararlaştırılmıştır. Bu binaların daha sonraki yıllarda yapımı gerçekleştirilerek Fakülte için büyük bir aşama olmuştur.

Bilimsel çalışmalarında özellikle araştırmalara büyük önem vererek kürsüde çalışma arkadaşlarını bu yönde daima teşvik etmiştir. Türkiye'de orman ürünleri üzerinde teknolojik araştırmalara ilk olarak 1938 yılında Orman Fakültesinde başlanmış olup memleketimiz bakımından pratik önemi bulunan aktüel bazı konuların kürsü elemanları ile birlikte ekip çalışması yapılarak araştırılması iyi sonuçlar vermiştir. Hocamız Prof. Dr. Adnan Berkel'in yayınlarının sayısı ders kitapları olarak 11, araştırma niteliğindeki kitapları 9, orijinal araştırma yazıları 35, bilimsel etüdlere ait yazıları 29 ve çevirilerine ait yazıları ise 3 olmak üzere toplam 87 adettir. Orijinal çalışmaları yabancı kitap ve dergilerde akis bulmuştur.

PROF. DR. ADNAN BERKEL'İN YAYINLARI

K İ T A P L A R

A. Ders Kitapları ve Yardımcı Ders Kitapları

1. Ormanda kesim ve taşıma işleri klavuzu.

Ziraat Vekâleti Orman Umum Müdürlüğü yayınlarından, 1946.

2. Orman Mahsullerinden Faydalanma Bilgisi.

Ziraat Vekâleti Orman Umum Müdürlüğü Yayınlarından, Sayı 75, 1948.

3. Orman Ağaç ve Ağaççıkları odunlarını teşhis klavuzu.

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 451, Orman Fakültesi Yayın No. 14, 1950.

4. Meşcereyi ve ağacın teknik vasıflarını koruyan yeni ve modern metodlarla ormanlarımızdan Reçine istihsalı imkânları.

Tarım Vekâleti Orman Umum Müdürlüğü Yayınlarından, Sıra No. 142, Seri No. 12, 1954 (Orman Mahsulleri Serisi).

5. Kavak kitabı. (Prof. Dr. A. Irmak, F. Saatçioğlu ve G. Acatay ile birlikte) (Kavak ağacının teknolojik özellikleri ve kullanım yerleri).

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 656, Orman Fakültesi Yayın No. 35, 1956.

6. Ormancılık İş Bilgisi. (Ders kitabı).

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1145 Orman Fakültesi Yayın No. 103, 1965,

7. Ağaçlandırma, Plânlama - Etüd ve Proje Semineri. (Orman işleri ve kalifiye işçi yetiştirilmesi sorunu).

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. Yayın No. 141, 1969.

8. Ağaç Malzeme Teknolojisi, I. Cilt.

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1448, Orman Fakültesi Yayın No. 147, 1970.

9. Ağaç Malzeme Teknolojisi, II. Cilt. (Ağaç malzemenin korunması ve empenye tekniği).

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1745, Orman Fakültesi Yayın No. 183, 1972.

10. Ormancılık İş Bilgisi (İkinci baskı). Ders kitabı.

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 2081, Orman Fakültesi Yayın No. 220, 1976.

11. Kerestenin doğal ve hızlandırılmış doğal kurutulması tekniği.

İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 2488, Orman Fakültesi Yayın No. 266, 1978.

B. Araştırma Niteliğindeki Kitaplar

12. Untersuchungen über Fragen der Ertragsregelung in den Waldungen der Türkei. München 1936.

13. Şark kayını (*Fagus orientalis* Lipsky) nin teknolojik vasıfları ve istimal hakkında araştırmalar (Untersuchungen über Eigenschaften und Verwendung des Holzes der orientalischen Buche - *Fagus orientalis* Lipsky).

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Yayınlarından Sayı 118, 1941.

14. Lübnan Sediri'nin teknik vasıfları (Untersuchungen über die Eigenschaften des Libanonzederholzes - *Cedrus libanotica* Link-).

Ziraat Vekâleti Orman Umum Müdürlüğü Yayınlarından. Sayı 93, 1954.

15. Türkiye'nin önemli meşe türleri odunlarının makroskopik ve mikroskopik özellikleri hakkında araştırmalar (Untersuchungen über die makroskopischen und Anatomischen Holzmerkmale der wichtigsten Türkischen Eichenarten).

I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 922, Orman Fakültesi Yayın No. 73, 1961. (Dr. Yılmaz Bozkurt ile birlikte).

16. Uludağ Göknaı (Abies Bornmülleriana Mattfeld) in önemli fiziksel ve mekanik özellikleri hakkında araştırmalar (A study of some physical and mechanical properties of the wood of Bornmüller fir (Abies Bornmülleriana Mattf.).

I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1006, Orman Fakültesi Yayın No. 89, 1963.

17. Türkiye'de Mazı Meşesi (Quercus infectoria) nden elde edilen Mazı üzerine araştırmalar (Prof. Dr. A. Acatay, Prof. Dr. F. Saatçođlu ve Prof. Dr. S. Huş ile birlikte).

I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1077, Orman Fakültesi Yayın No. 96, 1964.

18. Çit malzemesinin dayanmasını arttırmak bakımından çeşitli yerli ağaçlarımızda pratik metodlarla empenye araştırmaları (Burability Test of Fence post Treated by the open Tank, Double Diffusion and sap Displacement processes).

(Doç. Dr. Y. Bozkurt ve Asistan Yener Göker ile birlikte). Bu araştırma Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun desteği ile yapılmıştır. I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1351, Orman Fakültesi Yayın No. 125, 1968.

19. Çeşitli meşe türlerimizin Kaplama levhaları imali bakımından elverişliliği üzerine araştırmalar (Investigations on the suitability of Sliced Quality veneer in various kinds of turkish oak species).

(Doç. Dr. Y. Bozkurt ve Asistan Y. Göker ile birlikte). Bu araştırma, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun desteği ile yapılmıştır.

I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1430, Orman Fakültesi Yayın No. 139, 1969.

20. Yerli Ardıçlarımızdan Boylu Ardıç (Juniperus excelsa Bieb.) ve Kokulu Ardıç (Juniperus foetidissima Wild.) m teknolojik özellikleri ve Kurşun kalem endüstrisine elverişliliği üzerine araştırmalar (Prof. Dr. Y. Bozkurt ve Doç. Dr. Y. Göker ile birlikte). (Studies on Technological properties of wood and Suitability of two juniperus excelsa and Juniperus foetidissima for lead pencil industry).

I.Ü. Orman Fakültesi Yayınlarından. İstanbul Üniversitesi Yayın No. 2323, Orman Fakültesi Yayın No. 228, 1977.

YAZILAR

A. Orijinal Araştırma Yazıları

21. Kontrplâk Sanayimiz ve hammadde istekleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 10, 11, 12, 1940.
22. Kibrit fabrikamız ve hammadde istekleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 6, 7, 8, 1942.
23. Yakacak odunun kuruma neticesi verebileceği fire hakkında tetkikler.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 9, 10, 1942.
24. Kestane odununun önemli teknolojik vasıfları ve kullanım yerleri hakkında araştırmalar.
Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, Sayı 1, 1943.
25. Meşe, Gürgen, Kestane, Kayın ve Kocayemiş odunlarından kömür imaline ait denemeler.
Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 1946 (Dr. S. Huş ile birlikte).
26. Untersuchungen über die technischen Eigenschaften und Verwendung des Libanonzedernholzes (Cedrus libanotica).
Actes du III Congres Forestier Mondial, No. 3 Raports speciaux, Helsinki 1950.
27. Türkiye Çam türlerinden Kızılçam (Pinus brutia) ve Karaçam (Pinus nigra var. Pallasiana) gövde içerisindeki Ham terebantın miktarları ve yayılışı hakkında araştırmalar (Doç. Dr. S. Huş ile birlikte).
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, 1951.
28. Lübnan Sedirinde teknolojik araştırmalar.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 1951.
29. Untersuchungen über die Eigenschaften des Libanonzedernholzes. Internationaler Holzmarkt, Nr. 18, 1951.
30. Meşe, Kayın, Gürgen ve Kestane yakacak odunlarında muhtelif şartlar altında kuruma ile husule gelen fire hakkında bir deneme.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 1, Sayı 2, 1951.
31. Technical and economical properties of some important Turkish Timber Species.
Contribution.

Enropean Comision for Forest and Forest Products in the FAO of the United Nations.

Third Meeting of the Subcomision for the Mediteranean Conuntries, 1952.

32. Kuruşun Kalem sanayiiimiz ve hammadde istekleri.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 2, Sayı 2, 1952.
33. Türkiye Çam türlerinden Sarıçam (Pinus silvestris), Fıstıkçamı (Pinus pinea) gövde odunu içerisindeki ham terebantın miktarları ve yayılışı hakkında araştırmalar. (Doç. Dr. S. Huş ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 2, Sayı 2, 1952.
34. Seyyar madeni kömür ocaklarında kömür imaline ait araştırmalar. (Doç. Dr. S. Huş ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 3, Sayı 1 ve 2, 1953.
35. Ağaç malzeme emprenye sanayiiimizin bu günkü durumu.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 4, Sayı 1, 1954.
36. Sığla ağacı (Liquidambar orientalis Mill.) odunu'nun makroskopik özellikleri ve anatomik strüktürü hakkında araştırmalar.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 5, Sayı 1 ve 2, 1955.
37. Kaplama levhaları sanayiiimiz.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 6, Sayı 1, 1956.
38. Kızılcım (Pinus brutia) dan meşcereyi ve ağacın teknik vasıflarını koruyan modern metodlarla Reçine istihsali araştırmaları. (Prof. Dr. S. Huş ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 6, Sayı 2, 1956.
39. Memleketimizde narenciye, turfanda yaş meyva ve sebze ambalajı.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 7, Sayı 1, 1957.
40. Kızılcım (Pinus brutia) da teknolojik araştırmalar.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 7, Sayı 1, 1957.
41. Türkiyed'e ticareti yapılan en önemli yabancı ağaçlar ve özellikleri.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 7, Sayı 2, 1957.
42. Belgrad ormanında Meşe, Kayın, Gürgen, Kestane, Akasya ve Kızılağaç gövdelerinde su miktarı ve dağılışı hakkında araştırmalar.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 8, Sayı 1, 1958.
43. Yerli ağaç türlerimizde çift kollu orman testereleri ile çalışmada iş verimi denemeleri.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 9, Sayı 1, 1959.

44. Doğu Ladin (Picea orientalis) de Brinell sertlik denemeleri.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 10, Sayı 1, 1960.
45. İstanbul ve civarı su inşaatında ağaç malzemenin kullanılışı hakkında incelemeler.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 11, Sayı 1, 1961.
46. Yerli orman ağaçlarımızdan Titrek kavak, İhlamur, Dişbudak ve Sahra Akcağacı gövdelerinde su durumu hakkında denemeler. (Dr. Y. Bozkurt ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 12, Sayı 2, 1962.
47. Untersuchungen über physikalische und mechanische Eigenschaften der Bornmüllerstanne (Abies Bornmülleriana Mattfeld).
Holz als Roh-und Werkstoff. 21. Jahrgang, Heft 5, 1963.
48. Önemli bazı ağaç türlerimizde bir kışık motorlu zincir testereleri ile keşişte iş verimi denemeleri. (Dr. Y. Bozkurt ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 13, Sayı 2, 1963.
49. Çam kerestelerinin Mavi renk mantarlarına karşı korunmasına ait bir deneme. (Dr. Y. Bozkurt ve Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 15, Sayı 1, 1965.
50. Türkiye'nin önemli Ardıç türleri odunlarının makroskopik ve mikroskopik özellikleri hakkında araştırmalar (Doğ. Dr. Y. Bozkurt ve Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 16, Sayı 1, 1966.
51. Kayın tomruklarında ardaklanma ve çatlamanın önlenmesine ait bir deneme (Doğ. Dr. Y. Bozkurt ve Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 18, Sayı 1, 1968.
52. Belgrad ormanı Çoruh Meşesi (Quercus dschorochensis K. Koch) nin bazı fiziksel ve mekanik özellikleri ve kullanım olanakları üzerine araştırmalar. (Dr. Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 24, Sayı 1, 1974.
53. Çeşitli metodlar ve empenye maddeleri ile empenye edilmiş ve tabii haldeki çit direklerinde on yıllık kontrol sonuçları (Prof. Dr. Y. Bozkurt ve Doğ. Dr. Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 27, Sayı 1, 1977.
54. Tanalith C ve Tanalith CA empenye edilmiş Sarı çam çitalarında arazide dayanıklılık denemeleri. (Prof. Dr. Y. Bozkurt ve Doğ. Dr. Y. Göker ile birlikte).
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 28, Sayı 1, 1978.

55. Kayında ardaklanma, Meşe'de kahverengi geritlilik ile her iki ağaç cinsinde çatlamamanın önlenmesi üzerine bir deneme. (Prof. Dr. Y. Bozkurt ve Doç. Dr. Y. Göker ile birlikte).

I.U. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 28, Sayı 1, 1978.

B. Bilimsel Etüdlerine Ait Yazılar

56. Orman testerelelerinin ıslâhına dair tecrübeler.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 1, 1941.
57. Mantarın teşekkülü, istihsalı ve kullanma yerleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 4, 1943.
58. Odun kömürünün istihsalı ve özellikleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 11, 1944.
59. Kerestenin kurutulması ve bu husustaki tesisler.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 4, 1945.
60. Orman işçileri ve yetiştirilmeleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 5, 1945.
61. Endüstri ve Madencilikte Orman mahsullerinin önemi.
İktisadi Yürüyüş Dergisi, Özel sayı, Cilt 6, 1945.
62. Tali orman ürünlerinden Lâdin kabuğu ve istihsalı.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 9, 1945.
63. Ambalaj talaşı fabrikasyonu ve hammadde istekleri.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 9, 1945.
64. Kayın traverslerimiz.
Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, 1945.
65. Kereste fabrikalarında husule gelen artıklar ve randıman meselesi.
Orman ve Av Dergisi, Sayı 5, 1947.
66. Orman işletmelerimizde ana mahsul odunun sınıflandırılmasına ve ölçülmesine ait esaslar ve teklifler. (Prof. Dr. Fehim Fırat ile birlikte).
Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, Cilt 9, Sayı 2, 1948.
67. Orman mahsullerini tasarruflu kullanalım.
Türkiye Ormancılar Cemiyeti Yayınlarından. İlimi görüşler adlı kitap. 1951
68. Meçcereyi ve ağacın teknik vasıflarını koruyan yeni ve modern metodlarla ormanlarımızdan Reçine istihsalı imkanları.
I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 2, Sayı 1, 1952.

69. Yurdumuzda testere talaşından faydalanma imkanları.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 2, Sayı 1, 1952.
70. Kayın kerestesini buharlamada bazı esaslar.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 3, Sayı 1 ve 2, 1953.
71. Değerlerden faydalanma imkanlarından Talaş levhaları ve imali.
İ.Ü. Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 3, Sayı 1 ve 2, 1953.
72. Çam gövdelerini mavirenk husule getiren mantarlara karşı nasıl korumalıyız.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 4, Sayı 2, 1954.
73. Lif levhaları sanayli ve hammadde istekleri.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 5, Sayı 1, 1955.
74. Ağaç malzemenin tabii surette kurutulması.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 5, Sayı 1, 1956.
75. İngiltere'de Orman Mahsulleri Araştırma laboratuvarı ve araştırma işlerine toplu bir bakış.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 6, Sayı 2, 1956.
76. Ormanlardaki yanık sahalarda bulunan istihsal artıklarından faydalanma imkânları (Doç. Dr. S. Huş ile birlikte).
İ.Ü. Orman Fakültesi, Seri B, Cilt 7, Sayı 2, 1957.
77. Orman ve endüstride Motorlu Zincir Testereleri ve kullanım yerleri.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 8, Sayı 1, 1958.
78. Yeni Amerikan metodu ile Reçine istihsalı ve memleketimiz Çam türlerinde tatbik imkanları.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 9, Sayı 1, 1959.
79. Amerika Birleşik Devletlerinde Orman Mahsulleri Araştırma işlerine toplu bir bakış.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 9, Sayı 2, 1959.
80. Döğeme parkeleri ; özellikleri ve imali.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 11, Sayı 2, 1961.
81. Reçine istihsalinin ağacın teknik özellikleri üzerine tesirleri ve memleketimiz reçinacılığı bakımından bazı esaslar.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 12, Sayı 1, 1962.
82. Ağaç malzeme bükme tekniği ve kullanım yerleri.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 13, Sayı 1, 1963.

83. Orman işletmelerimizde ağaçlandırma ve imar sahalarında kullanılacak çit malzemesinin empenyesinde uygulanacak pratik metodlar (Dr. Y. Bozkurt ile birlikte).

I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 14, Sayı 1, 1964.

84. Reaksiyon odunu, özellikleri, kalite ve değerlendirme bakımından önemi.

I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 17, Sayı 1, 1967.

C. Çevirilere ait yazılar

85. Orman ve endüstri odun artıkları.

(T.A.Mc. Elhanney'den çeviri III World Forestry Congress. General Papers Helsinki 1950).

I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 1, Sayı 2, 1951.

86. Odunun dayanmasını arttırmak üzere empenyesinde yeni Amerikan metodları. (Doç. Dr. W. Sandermann'dan çeviri).

I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, 1952.

87. Ekonomik bir faktör olarak Reçine istihsali. (Türkiye'de Reçine istihsaline başlanması dolayısıyla bazı düşünceler). (Doç. Dr. Karl Mazek - Fialla'dan çeviri).

I.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 7, Sayı 2, 1957.

R O T O D E R S N O T L A R I

1. Orman Mahsullerinden Faydalanma I.

— Ağaç Teknolojisi

— Odunun kullanım yerleri

1943, 1955 - 1959, 1974 - 1975

2. Orman Mahsullerinden Faydalanma II.

— Ana ürün ve yan ürünlerin değerlendirilmesi

— Kereste endüstrisi

1945, 1968 - 1969, 1974 - 1975

3. Ormancılık İş Bilgisi

1945, 1959

**PROF. DR. ADNAN BERKEL TARAFINDAN YÖNETİLMİŞ
DOKTORA ÇALIŞMALARI**

1. Doğu Lâdini (*Picea orientalis* Link ve Carr.) nin teknik vasıfları ve kullanım yerleri hakkında araştırmalar. (İ. ERASLAN), 1952.
2. Türkiye'de Okaliptus (*E. rostrata*) ün maden direği bakımından teknik özellikleri hakkında araştırmalar. (R. TOKER), 1952.
3. Belgrad ormanında önemli bazı ağaç türlerinde yıllık halka gelişimi üzerine araştırmalar. (Y. BOZKURT), (1956 - 1959).
4. Dursunbey ve Elekdağ Karaçamı (*Pinus nigra* var. *pallasiana*) nın fiziksel, mekanik özellikleri ve kullanım yerleri hakkında araştırmalar. (Y. GÖKER), (1965 - 1969).
5. Süleymaniye ormanı Sivri Meyveli Dışbudakları (*Fraxinus oxycarpa* Willd) odunu'nun bazı fiziksel ve mekanik özellikleri ve değerlendirme imkanları hakkında araştırmalar. (İ. GÜRSU), 1967 - 1970.
6. Türkiye'nin ekonomik bakımdan önemli bazı ağaç türlerinin emprenyesine ait araştırmalar. (R. İLHAN), 1967 - 1972.
7. Türkiye'nin önemli orman ağacı türleri kerestelerinin teknik kurutma özellikleri üzerine araştırmalar. (R. KANTAY), 1970 - 1975.

**PROF. DR. ADNAN BERKEL'İN KATILDIĞI KONGRELER VE
VERDİĞİ TEBLİĞLER**

1. 1949 yılında Finlandiya (Helsinki) de toplanan FAO Uluslararası III. Dünya Ormancılık Kongresi.
Verilen tebliğ : (Untersuchungen über die technischen Eigenschaften und Verwendung des Libanonzedernholzes, (*Cedrus libani*). Actes du III. Congres Forestier Mondial No. 3, Rapports Speciaux. Helsinki 1950.
2. 1951 yılında Avusturya'da (Innsbruck) da toplanan Uluslararası II. Mekanik Ağaç Teknolojisi kongresi. (Türkiye Delegatesi olarak).
3. 1952 yılında Türkiye (İstanbul) da toplanan FAO Orman ve Orman Ürünleri Komisyonu Akdeniz Milletleri Komitesi'nin III. toplantısı.
Verilen tebliğ : Technical and economical properties of some important Turkish timber species. Contribution, 1952.
4. 1954 yılında Fransa (Paris) de toplanan FAO Uluslararası III. Mekanik Ağaç Teknolojisi Kongresi.
5. 1958 yılında Ankara'da toplanan Türkiye I. Reçine Kongresi.
Kongrede Türkiye'de uygulanması gerekli meçcereyi ve ağacı koruyan yeni ve modern reçine üretim metodları hakkında ayrıntılı bilgi vermiş ve bu metodların Yunan metoduna karşı savunmasını yapmış, üstünlüğünü açıklamıştır.
6. 1966 yılında İspanya (Madrid) te toplanan VI. Dünya Ormancılık Kongresi.

PROFESSOR DR. OEC. PUBL. ADNAN BERKEL 70 JAHRE

Prof. Dr. Yılmaz BOZKURT'

Am 13. Juli wurde Professor Dr. oec. publ. Adnan Berkel 70 Jahre alt. Adnan Berkel war seit 1940 Leiter des Instituts für Holzkunde und Forstnutzung an der forstlichen Fakultät der Universität Istanbul. Die Leitung dieses Instituts übernahm er nach der Rückkehrung von Professor Dr. Mayer - Wegelin nach Deutschland. Geboren in Ergani, Diyarbakır (Türkei) als Sohn von Halil Rifat und seiner Ehefrau Hatice Meliha, studierte er - nach der Gymnasialzeit in Istanbul - Forstwissenschaften an den forstlichen Hochschulen Istanbul und forstlichen Fakultät der Universität München. Er dissertierte an der forstlichen Fakultät der Universität München bei Herrn Professor V. Schüpfer, die er im Jahre 1935 mit Erfolg abschloss. Diese Arbeit war «Untersuchungen über Fragen der Ertragsregelung in den Waldungen der Türkei».

Bis 1940 war Dr. Adnan Berkel bei Professor Dr. Mayer - Wegelin an der forstlichen Fakultät in Istanbul, habilitierte sich in diesem Jahr. Das Thema seiner Habilitationarbeit lautete «Untersuchungen über Eigenschaften und Verwendung des Holzes der orientalischen Buche - *Fagus orientalis* Lipsky».

Dr. oec. publ. Adnan Berkel wurde im Jahre 1945 Professor.

Das wissenschaftliche Lebenswerk von Professor Dr. Berkel umfasst eine weite Spanne holztechnologischer Forschung, wobei aus der Folge der einzelnen Schwerpunkte eine logische Entwicklung sichtbar in der Türkei wird. Leitthema seiner Forschungen war die Untersuchung von anatomisch und physikalisch - mechanischen Eigenschaften des Holzes. Dabei beschäftigte er sich auch weitgehend mit Arbeitswissenschaft.

1958 und 1959 war Professor Dr. Adnan Berkel Dekan der forstlichen Fakultät der Universität Istanbul. Er besuchte in verschiedenen Jahren in Deutschland Bundesforschungsanstalt für Forst - und Holzwirtschaft für 3 Monate, in England Forest Products Research Laboratory und Imperial Forestry Institute für 8 Monate, in den vereinigten Staaten Forest Products Laboratory, Madison und State College of Forestry, Syracuse für 4 Monate und in Österreich Holzforschungsinstitut für 6 Monate.

Die Fürchte seiner über 50 jährigen wissenschaftlichen Tätigkeit sind in 87 Veröffentlichungen niedergelegt. Im folgenden können nur seine wichtigsten Buchwerke genannt werden :

1. Lehrbuch für Forstnutzung (1948).
2. Makroskopische Bestimmungsschlüssel der einheimischen Nadel- und Laubhölzer (1950).
3. Lehrbuch für Arbeitswissenschaft (2. Auflage 1976).
4. Technologie des Holzes (Bd. I 1970).
5. Technologie des Holzes (Holzschutz) (Bd. II 1972).
6. Technik der Freilufttrocknung und der beschleunigten Freilufttrocknung des Schnittholzes.

Die andere originale Untersuchungen von Professor Dr. Adnan Berkel sind in der Liste auf Seite 4 zusehen. Kollegen, Mitarbeiter und seine Schüler wünschen Professor Dr. Adnan Berkel zur Vollendung des 70. Lebensjahres weiterhin Gesundheit, Freude und Schaffenskraft.